

a 25. června 1925, vydaným teprve po podání žaloby (10. dubna 1925), jimiž sporná pohledávka byla přikázána k vybrání firmě bance V. a bance A. V úvahu přichází jedině usnesení ze dne 17. února 1925, jimž zažalovaná pohledávka byla Alfrédu Z-ovi k vybrání přikázána, ovšem pouze částkou rovnající se výši jeho vykonatelné pohledávky proti Františku L-ovi 8.000 Kč s přísl., což je přípustno dle §§ů 306 a 314 druhý odstavec ex. ř. Právem má odvolací soud za to, že legitimace tohoto k zažalování sporné pohledávky je dotčena a omezena jen co do této částky, nikoliv i co do částky zbývající po úhradě Z-ova pohledávání. Nejvyšší soud poukazuje také v tomto směru stěžovatele na správné důvody napadeného usnesení, a podotýká k vývodům rekursu, že rozhodnutí nejvyššího vídeňského soudu čís. 2968 a 3058 G. Ung., která jsou citována v rekursu, vyslovují ovšem zásadu, že povinnému schází procesní způsobilost co do pohledávky, která byla přikázána k vybrání jeho věřiteli, že však nemluví o částečném přikázání, o němž jde v tomto případě.

Čís. 5656.

S hlediska §u 1313 a obč. zák. jest lhostejno, zda závazek k plnění spočívá na smlouvě, či na zákoně. Závazek takový může se vůči zaměstnanci zakládati na povinnosti zaměstnavatele podle §u 1157 obč. zák.

Úrazové pojištění dělnické (zákon ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 ř. zák. na rok 1888).

»Podnikatelem« ve smyslu úrazového zákona jest majitel mlátičího stroje, nikoliv majitel hospodářství, v němž se mlátí. Za úraz, jenž byl způsoben vadným lešením k mlátičímu stroji, ručí majitel hospodářství dle §u 47 úr. zák.

Třebas nebyl úraz oznámen úrazové pojišťovně ani podnikatelem, ani poškozeným, zůstává proti třetí osobě nárok obmezen dle §u 47 odstavce druhý, zák. o úr. poj.

(Rozh. ze dne 13. ledna 1926, Rv II 671/25.)

Žalobkyně byla zaměstnána v hospodářství žalovaného. Při pracích u mlátičky sesulo se lešení, na němž stála žalobkyně, a žalobkyně se poranila. Mlátička nenáležela žalovanému, nýbrž Ludvíku D-ovi, jenž na ní provozoval mláčení za mzdu po živnostensku. Žalobu proti majiteli hospodářství o náhradu škody o b a n i ž š í s o u d y zamítly.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ve věci dále jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Dovolání z uplatněného důvodu nesprávného právního posouzení věci a vadnosti řízení nelze úspěch odepřít. Nižší soudy správně došly ku přesvědčení a to s ohledem na ustanovení §u 11 (3) zák. o úr. poj. děl., že žalovaný nebyl podnikatelem, neměl tudíž povinnosti dáti žalob-

kyni pojistiti proti úrazu ani nastalý úraz ohlásiti, že k tomu byl povinen jako podnikatel majitel mlátícího stroje Ludvík D., že tedy žalobní nárok z tohoto důvodu není proti žalovanému opodstatněn. Žaloba byla však podána též z toho důvodu, že žalovaný nedbale zhotovil, případně dal zhotoviti lešení při mlátícím stroji, na němž žalobkyně pracovala a jehož srícením přišla k úrazu. Že také na tomto důvodu spočívá žaloba, přiznává žalovaný i v odpovědi na dovolání. Podnikatel, jímž však nebyl žalovaný, nemá takového ručení, an pojištěnec dle §u 46 úr. zák. může se na něm přímo domáhati náhrady škody pouze, utrpěl-li úraz, jež mu podnikatel způsobil úmyslně. To plyne z tendence zákona, by podnikatel, jenž výlohy pojištění hradí v první řadě, byl ušetřen dále sahajícího ručení vůči pojištěnci, jenž se spokojiti musí s náhradou, jak ji zákon vyměřuje vůči pojišťovně. Avšak ručení jiných osob než podnikatele za škodu úrazem, způsobenou úmyslně neb zaviněním, řídí se platnými předpisy zákonnými, takže zavinění neomezuje se na hrubou nedbalost (§ 47 úr. zák. § 1294, 1295, 1297 a 1324 obč. zák.). Odvolací soud uvádí, že žalobkyně měla by proti žalovanému nárok na náhradu jen ve smyslu §u 46 úr. zák., kdyby dokázala, že jí úraz způsobil úmyslně. Došel-li ze zjištění k tomu výsledku, že žalovaný není podnikatelem podle §u 11 (3) úr. zák., jest s tím toto tvrzení v rozporu a jest nesprávné, poněvadž ručení žalovaného bylo posuzovati s hlediska §u 47 úr. zák. Vycházeje pak z tohoto mylného názoru, nezabýval se odvolací soud přezkumem rozsudku odvoláním napadeného s hlediska ostatních vývodů odvolání žalobkyně, poněvadž prý úmyslnost žalovaného při svém úrazu ani netvrdila. Prvý soud přidržel se náhledu správného, že žalovaný by ručil ve smyslu §u 47 úr. zák., ale nesprávného potud, že by zodpovídal za škodu dle §u 1315 obč. zák. Vycházeje s tohoto názoru došel první soud na základě zjištění, kterak lešení u mlátícího stroje bylo pořízeno, k tomu výsledku, že úraz byl sice zaviněn tím, že konce tyčí nebyly dostatečně připevněny ke stolu mlátícího stroje, takže při otřásání jedna tyč spadla se stolu a tím i celé lešení se žalobkyní, ve kterémž nedostatku shledává se »jistě nedopatření«, které mělo býti při zhotovování lešení odstraněno, že však nebylo prokázáno, že žalovaný, který k tomu opatření použil svých dělníků D-a a U-a, použil osob nezdatných, poněvadž takovým způsobem lešení zřizovali i u jiných rolníků při mlácení a ničeho se nepříhodilo, tedy způsobem obvyklým. Žalovaný však neručí za škodu z úrazu dle uvedeného předpisu zákona, nýbrž — a v tom dlužno přisvědčiti dovolatelce — ve smyslu §u 1313 a) obč. zák. Žalobkyně byla, jak udává sám žalovaný, jím přijata jako dělnice ke mlátícímu stroji. Byla tedy u něho zaměstnána. Touto smlouvou vzal na sebe žalovaný povinnost, kterouž mu jako zaměstnavateli ukládá § 1157 obč. zák. k ochraně života a zdraví zaměstnané osoby, pokud jest to dle povahy zaměstnání možným. Tato povinnost vyplývá z předpisu takové povahy, že nemůže smlouvou ani vyloučena ani omezena býti (§ 1164 obč. zák.). K obstarání této povinnosti použil žalovaný jiných osob. Dle zjištění prvního soudu zhotovil lešení u mlátícího stroje D. a U. způsobem již uvedeným. Naprosto nevádí, že žalovaný, jak se dále zjišťuje, nedal žádného příkazu, jak lešení má býti zhotoveno. Ža-

lovaný prostě se o věc blíže nestaral, spolehnuv na lidi, jichž k tomu upotřebil. Nerozhoduje, zda jedná se o splnění povinnosti smluvní či zákonné. Stačí, že pozůstává proti druhé osobě určitá povinnost. Použije-li ten, kdo ji má, k jejímu splnění jiné osoby, platí výkon použité osoby za jeho vlastní výkon a zavinění použité osoby za jeho zavinění, za něž ručí vůči osobě, ku kteréž měl takovou povinnost; utrpěla-li škodu výkonem použitého pomocníka, jenž směřoval ke splnění této povinnosti. Žalobkyně dle zjištění utrpěla úraz tím způsobem, že lešení, na němž při mlátícím stroji pracovala, spadlo, poněvadž tyče pod ním nebyly na stole u stroje upevněny. Žalovaný by musil dokázat, že beze své viny nemohl splnit povinnost mu náležející (§ 1298 obč. zák.). Toho neprokázal. Již první soudce správně uvedl, že lešení bylo zhotoveno nedostatečně a vada měla býti odstraněna. V tom spatřovati dlužno zavinění, za kteréž zodpovídá žalovaný, jako by se ho sám dopustil. Zavinění jest hrubého stupně. Mlácení obilí parním strojem bývá spojeno se značným nebezpečím pro osoby při něm zaměstnané. Hospodář, jenž je obstarává, jest tedy dle povahy věci povinen ke zvýšené obezřetnosti. Naprosto nemůže tu padati na váhu, že žalovaný byl již stár a věkem snad tělesně a na duchu sešlý. Upravení lešení obstarali za něho a na jeho zodpovědnost lidé, kteří, jak zjištěno, práci tu již vícekrát též u jiných rolníků konali. Právě proto, že byli s poměry dobře obeznali a potřebu zvláštní opatrnosti znali, znáti mohli a měli, bylo jejich povinností, aby práci provedli tak obezřetně, jak vůbec možno a jak zvláštní okolnosti toho vyžadovaly. Že však této zvýšené opatrnosti nedbali a lešení upravili nedostatečně, nezapustivše tyče ani do zářezů stolu ani je jinak neupevnivše, spoléhajíce na to, že, ačkoliv též jinde tak činili, posud se nic nepříhodilo, svědčí o jejich hrubé nedbalosti. Žalovaný tedy zodpovídá toto jejich zavinění a výsledek z toho vzešlý, škodu, povstalou žalobkyni úrazem. Jak již uvedeno, ustanovuje § 47 úr. zák., že jiné osoby mimo podnikatele ručí za škodu zúmyslně neb zaviněně způsobenou dle platných zákonných předpisů, avšak pojištěnci přísluší nárok jen potud, pokud odškodné dle těchto předpisů převyšuje peníz, který má pojišťovna jako náhradu škody platiti dle předpisů úrazového zákona (odstavec druhý §u 47 úr. zák.). Nižší soudy správně vyvodily, že podnikatelem ve smyslu §u 11 třetí odstavec úr. zák. byl Ludvík D., jenž měl žalobkyni proti úrazu pojistiti a nastalý úraz ohlásiti. Odvolací soud jest toho názoru, že, opomenul-li podnikatel úraz dle §u 29 úr. zák. včasné ohlásiti, neztratila žalobkyně vůči němu nárok na náhradu škody. Proti tomu možno však uvést, že i osoba úraz utrpěvší musí dle §u 34 úr. zák. oznámiti svůj nárok pojišťovně do určité lhůty, nevyměřila-li úrazovna odškodné a to pod ztrátou nároku jako následek promeškání. Proto i v tom případě, že úraz nebyl ohlášen ať podnikatelem ať žalobkyní samou, zůstává nárok žalobkyně proti žalovanému dle druhého odstavce §u 47 úr. zák. obmezen.

Čís. 5657.

Výklad cirkuláře pojišťovny, jímž se oznamuje převzetí obchodů novou pojišťovnou a dosavadní pojišťovna doporučuje, by s novou poji-